

ВИЗИЯТА НА МЕДИЦИНСКАТА СЕСТРА В ДЕТСКА ЯСЛА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА СТУДЕНТИТЕ МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ

Диана Гроздева, Фатме Исмаил, Мерлин Алиосман

Катедра „Здравни грижи“, Факултет по общественото здравеопазване,
Медицински университет – Варна

PERCEPTION OF THE NURSERY NURSE THROUGH THE EYES OF STUDENT NURSES

Diana Grozdeva, Fatme Ismail, Merlin Aliosman

Department of Nursing Care, Faculty of Public Health, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

В нашето съвремие функциите на медицинската сестра все повече се изпълват със съдържание. Нарастват нейните компетенции, като това променя и визията ѝ. В своето обучение студентите медицински сестри имат възможност да се докоснат до всички сестрински роли, в това число и на медицинската сестра в детска ясла. Това им дава възможност да се запознаят с работата и отговорностите на здравния работник в детското заведение.

Целта на настоящото изследване е да се проучи мнението на студентите медицински сестри за визията на медицинската сестра в детската ясла.

Материал и методи: Проведена е пряка анонимна анкета сред 58 студенти медицински сестри от втори и трети курс на МУ-Варна. Проучването е проведено през месец април 2023 г.

Резултати и обсъждане: По време на клинична практика студентите медицински сестри наблюдават работата на медицинската сестра в детска ясла и активно се включват в дейностите от дневния режим на децата. Повече от 2/3 от тях признават, че работата на медицинската сестра е трудна заради голямата отговорност при работа с деца. Студентите единодушно смятат, че медицинската сестра, работеща с деца, трябва да е комуникативна и търпелива. Според тях най-важните умения, които тя трябва да притежава, за да работи в детска ясла, са уменията за работа с деца и практически умения в оказване на здравни грижи. Дейностите, които трябва да изпълнява медицинската сестра, работеща в детска ясла, по мнение на студентите са преди всичко създаване на

ABSTRACT

In the fast-paced world of modern healthcare, the role of nurses continues to evolve and expand, gaining more significance and recognition. As student nurses undergo training, they are exposed to a wide range of nursing roles, including the opportunity to work in nurseries. This exposure allows them to gain insights into the responsibilities and duties of healthcare workers in the nursery setting.

The **aim** of this study is to explore the perceptions of student nurses regarding nurses working in nurseries.

Materials and methods: A direct and anonymous survey was conducted among 58 nursing students, all in their second or third year of studies at MU-Varna, in April 2023.

Results and discussion: Student nurses actively observe the work of nursery nurses during their clinical practice, engaging in various activities as part of the children's daily routine. More than two-thirds of the student nurses acknowledge the challenges of nursing in a nursery due to the immense responsibility associated with caring for children. Effective communication and patience were unanimously recognized as essential traits for nurses working with children. Practical skills in healthcare provision and the ability to work with children were highlighted as vital skills for nursery nurses by the students of MU-Varna. According to these students, the core activities of nursery nurses revolve around fostering healthy habits and implementing nutritious practices for the children under their care.

Keywords: nurse, nursery, perception, students, children

здравословни навици у децата и осъществяване на здравословно хранене.

Ключови думи: медицинска сестра, детска ясла, визия, студенти, деца

ВЪВЕДЕНИЕ

В нашето съвремие функциите на медицинската сестра все повече се изпълват със съдържание. Нарастват нейните компетенции, като това променя и визията ѝ. В своето обучение студентите медицински сестри имат възможност да се докоснат до всички сестрински роли, в това число и на медицинската сестра в детска ясла. Това им дава възможност да се запознаят с работата и отговорностите на здравния работник в детското заведение.

Целта на настоящото изследване е да се проучи мнението на студентите медицински сестри за визията на медицинската сестра в детската ясла.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Проведена е пряка анонимна анкета сред 58 студенти медицински сестри от втори и трети курс на МУ-Варна. Проучването е проведено през месец април 2023 г.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Идеята за организираното отглеждане на деца е доста древна. Тя води началото си още от времето на Платон, а вероятно и доста преди това. В исторически план детските заведения по света претърпяват множество трансформации - от приюти за изоставени деца или деца, лишени от родителска грижа (11), до модерна детска ясла - медиатор, обединяваща интересите на деца, родители, общество (7,9).

Още в самото начало на създаването на институция за отглеждане на малки деца започва да се провежда организирано подготовка за персонал (3). Първоначално за децата са се грижели предимно жени - детегледачки, кърмачки, бавачки, гувернантки, религиозни благотворителки, монахини и др. (1,5,12). Едва след края на Втората световна война детската ясла става медицинска структура, в която се извършват редица медицински дейности (6,8), изискващи специфични компетенции. Така голяма част от персонала, който се грижи за деца до 3-годишна възраст в

края на миналото столетие, е с медицинска подготовка (6,10).

През XX век у нас в обучението на медицинските сестри е отделено специално внимание за създаване на специалисти, които да се грижат за деца. Разкрита е специалност детска медицинска сестра. Една от основните реализации на тези здравни професионалисти е в детските ясли.

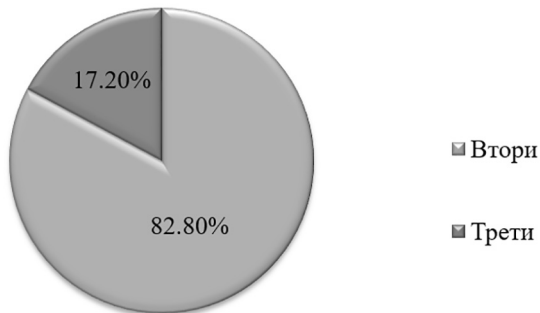
Днес всички, които завършват бакалавърската програма по специалностите медицинска сестра или акушерка към медицинските университети в страната, могат да работят в детски ясли. Това е визирано в чл. 10, ал. 1 от Наредба 26 на МЗ от 2011 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях (4).

В обучението на медицинските сестри по учебен план е заложено да провеждат клинична практика в редица детски заведения, в това число и в детска ясла. Те имат възможност да участват в сестринските дейности в детска ясла през втората и третата година на своето обучение. Предвиден е и преддипломен стаж в детска ясла през четвъртата година.

По време на клинична практика в детска ясла студентите медицински сестри активно участват във всички етапи от дневния режим на децата под менторството на медицинските сестри в яслени групи. Разпределени са по един или двама студенти в група, за да имат възможност да се включат в работата и да осъществят повече сестрински дейности. Това им дава възможност да наблюдават цялостния процес по отглеждане и грижа за децата. Студентите се включват в режимните моменти от осъществяване на филтъра на децата сутрин, подготовка и осъществяване на храненето, организиране и провеждане на занимания и игри, разходки на открито, закалителни процедури и др. Те са свидетели на общуването на медицинската сестра с родителите на децата. С готовност контактуват индивидуално с децата, подпомагат ги в отделните дейности, играят с тях и по този начин придобиват ясна представа за работата на медицинската сестра в детска ясла.

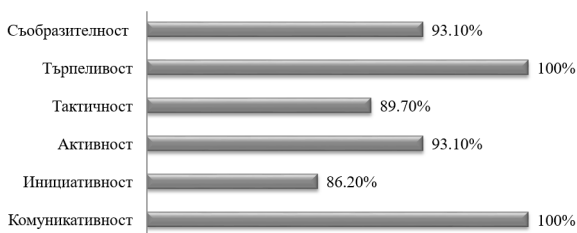
Колкото по-тесен е контактът на студентите с медицинската сестра в детската ясла, с децата и техните родители, толкова по-точно се формира тяхното мнение за визията на медицинската сестра, работеща в детска ясла.

При проведеното проучване от всички участвали в изследването 82,80% са студенти от втори курс в специалност „Медицинска сестра“ от Факултета по обществено здравеопазване на Медицински университет – Варна, а 17,20% са студенти от трети курс в същата специалност (фиг. 1).

Фиг. 1. Курс на обучение на студентите медицински сестри

За нас беше интересно да проучим мнението на бъдещите медицински сестри, кои са качествата, които трябва да притежава медицинската сестра, работеща в детска ясла. Според резултатите всички студенти - 100%, са посочили комуникативност и търпеливост, като най-важните качества, които трябва да притежава медицинската сестра, работеща в детска ясла. На второ място са отговорите съобразителност и активност - по 93,10% (фиг. 2).

Фиг. 2. Качества, които трябва да притежава медицинската сестра, работеща в детска ясла

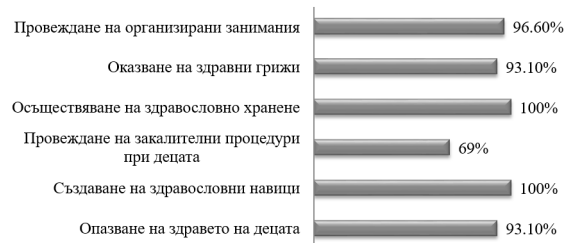
По отношение на уменията, които медицинската сестра в детска ясла трябва да притежава, анкетиранияте единодушно сочат уменията за работа с деца и практическите умения в оказване на здравни грижи - по 100%. Висок процент от респондентите оценяват значението на педа-

гогическите умения - 96,60%, творческите умения - 89,70% и уменията за работа в екип - 86%. Най-нисък е процентът на отговорилите - компютърни умения, 34,50% (фиг. 3).

Фиг. 3. Умения, които трябва да притежава медицинската сестра в детска ясла

Дейностите, които трябва да изпълнява медицинската сестра, работеща в детска ясла, по мнение на студентите са преди всичко създаване на здравословни навици у децата и осъществяване на здравословно хранене - по 100%, следвани от - провеждане на организирани занимания, 96,60%. Много е висок процентът на отговорилите - опазване на здравето на децата и оказване на здравни грижи - по 93,10%. Провеждането на закалителни процедури при децата е посочен от 69% от анкетиранияте (фиг. 4).

Фиг. 4. Дейности, които трябва да изпълнява медицинската сестра в детската ясла

Отговорите, които студентите са дали по отношение качествата, уменията и дейностите на медицинската сестра в детската ясла, показват, че бъдещите медицински сестри имат реална преценка за работата на медицинската сестра в детската ясла и правилно се ориентират в нейните приоритети.

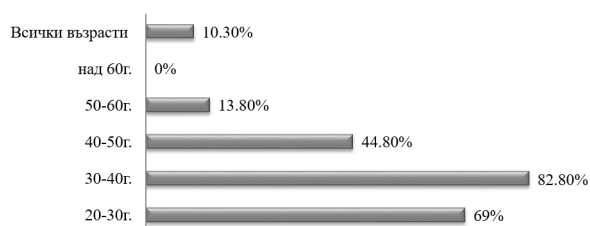
Тъй като средната възраст на медицинските сестри, работещи в детските ясли в гр. Варна, е 55.9 г. според друго проведено проучване през 2021 г. (2), попитахме студентите дали възрастта на медицинската сестра, работеща в детска ясла, има значение. Повече от половината респонденти - 58,60% смятат, че възрастта на медицинската сестра, работеща в детска ясла, има значение

за правилното изпълнение на нейните функции. Интерес представлява отговорът на около 1/3 от запитаните, според които възрастта на медицинската сестра не е от значение, вероятно защото са наблюдавали, че медицински сестри в различни възрасти успешно се справят със своите задължения в детската ясла (фиг. 5).

Фиг. 5. Значение на възрастта на медицинската сестра, работеща в детска ясла

Все пак голяма част от студентите определят по-младата възраст като подходяща за работа с деца. Най-голям процент - 82,80%, са посочили възрастта 30–40 години, следвана от възрастта 20–30 години - 69%, и 40–50 години - 44,80%. Никой от анкетираните не е посочил предпенсионната и пенсионната възраст за подходяща (Фиг. 6).

Фиг. 6. Възраст на медицинската сестра, подходяща за работа в детска ясла

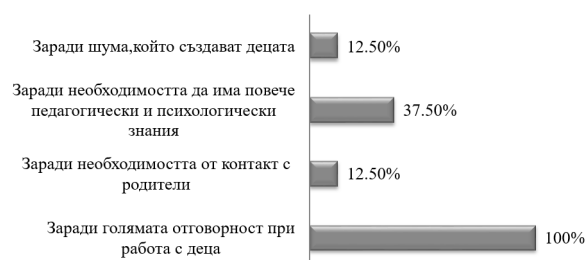
Попитахме студентите медицински сестри трудна ли е работата на медицинската сестра в детска ясла според тях. Повече от 2/3 от анкетираните определят работата на медицинската сестра в детската ясла като трудна. На противното мнение са 27,60%, а само 3,40% не могат да преценят (фиг. 7).

Основната трудност в работата на медицинската сестра в детска ясла студентите виждат в голямата отговорност при работа с деца - 100%. Около 1/3 считат, че е трудна заради необходимостта медицинската сестра да има повече педа-

Фиг. 7. Трудна ли е работата на медицинската сестра в детска ясла?

гогически и психологически знания. Сравнително малък процент сочат като причина шума, който създават децата и необходимостта от контакт с родителите - по 12,50% (фиг. 8). Тези отговори демонстрират сериозното осъзнаване от студентите на отговорността, която носи медицинската сестра в детската ясла за здравето и живота на децата, и тяхната убеденост в необходимостта от специфични знания и умения в сферата на педагогиката и детската психология.

Фиг. 8. Защо смятате, че работата на медицинската сестра в детска ясла е трудна?

Резултатите от проведеното проучване ни позволява да направим следните **изводи**:

1. Според всички запитани студенти медицинската сестра, работеща с деца, трябва да бъде комуникативна и търпелива, да има умения за работа с деца и практически умения в оказване на здравни грижи, да изпълнява дейности, свързани със създаване на здравословни навици у децата и осъществяване на здравословно хранене.
2. Повече от половината анкетираните смятат, че възрастта на медицинската сестра, работеща в детска ясла, има значение и посочват, като най-подходяща възрастта 30–40 години.
3. Две трети от респондентите определят работата на медицинската сестра в детска ясла като трудна заради голямата отговорност при работа с деца.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите в това изследване показват ясно, че клиничната практика на студентите медицински сестри значително допринася за формиране на положително мнение за визията на медицинската сестра в детска ясла. Студентите много точно оценяват високата отговорност при работа с деца и какви компетенции е необходимо да притежава медицинската сестра в процеса на отглеждане и възпитание на малките деца. Осъзнаването на значението на сестринския труд и точната преценка за визията на медицинската сестра в детска ясла ни дава надежда, че бъдещите медицински сестри ще потърсят реализация в детските ясли след своето дипломиране.

ЛИТЕРАТУРА

1. Арьес Ф. Ребенок и семейная жизнь при старом порядке, Екатеринбург, 1999, с. 373-374
2. Гроздева, Д., Детските ясли в подкрепа на родителите за формиране на здравословни навици на детето, Дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“, Варна, 2021, с. 81
3. Кирилова Ем. Унгарският опит от XIX век в изграждането на детските градини, сп. „Предучилищно възпитание“, бр.10/2005, София, с. 24-28
4. Наредба №26 на МЗ от 2011 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях
5. Попов Г., Предучилищното възпитание във Франция през Новото време, сп. „Предучилищно възпитание“ бр. 2/2005, София, с. 33-36
6. Попов Г., Детските ясли във Франция от началото на XX век до наши дни, сп. „Предучилищно възпитание“, бр.9/2005, с. 40-44
7. Рашева-Мерджанова Я. Майчино училище в университета – един уникален опит, сп. Организация и управление на училището и детската градина, изд. Образование, София, ISBN 1312-3181, с. 125-136
8. Gueguen C., T. Leveau H. Rendez-vous a la crèche. Toulouse, 1984 (Nouvelle edition 1993 mise a jour), с. 13-14
9. Heriot A. –Van Zanter. Les familles face a l'ecole – rapports institutionnels et relations sociaux. In: P. Durning. Education familiale. Paris, 1988, с. 185-215
10. Lubeck S. Nation as context: Comparing childcare systems across nations. – In: Teachers College Record, Spring 95, Vol. 96,

Issue 3. (Използв. от <http://bll.epnet.com/DeliveryPrintSave>)

11. Public Preschool Education In Hungary: A Historical Survey, 1980+ Vag, Otto. The Influence of the English Infant School in Hungary. // International Journal of Early Childhood 7 (1). Springer, March 1975. DOI:10.1007/bf03175934. с. 132–136
12. Silapedagogie m'etait contee. Les salles d'asile, с. 1 (http://www.silapedagogie.com/les_salles_d_him)

Адрес за кореспонденция:

Диана Гроздева
Катедра „Здравни грижи“
бул. „Цар Освободител“ 84
Варна, 9000
e-mail: dgrozdeva69@abv.bg